

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МОВА ІВРИТ

10 – 11 класи

**ПРОГРАМА
ДЛЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
З УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ НАВЧАННЯ
рівень стандарту**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

I. Вступ

На сучасному етапі розвитку, модернізації та оновлення української освітньої системи мовна освіта є одним із пріоритетних напрямків. У цьому процесі розвиток мов національних меншин посідає важливе місце та є одним із ключових факторів розвитку полікультурного українського соціуму.

Водночас сьогодні вкрай необхідно враховувати сучасні зміни, потреби та виклики, що постають перед суспільством і вимог до формування особистості нового часу. Передусім, постіндуїстрійне інформаційне суспільство XXI століття потребує формування та наявності певних якостей, якими має оволодіти сучасна особистість. Насамперед, йдеться про сформованість таких життєво необхідних компетентностей:

гнучко адаптуватися у мінливих життєвих ситуаціях, самостійно набувати необхідні знання, вміло застосовувати їх на практиці для вирішення різноманітних проблем за для того, щоб протягом життя мати можливість знайти в ньому своє місце;

самостійно критично мислити, вміти помічати виникаючі у реальному світі труднощі та шукати шляхи раціонального їх подолання, використовуючи сучасні технології;

чітко усвідомлювати, де та яким чином набуті знання можна застосувати в оточуючій дійсності;

бути здатним генерувати нові ідеї, мислити вільно та творчо;

грамотно працювати з інформацією (вміти збирати необхідні для дослідження або вирішення певної задачі факти, аналізувати їх, висувати гіпотези рішення проблеми, робити необхідні узагальнення, співставлення з аналогічними або альтернативними варіантами розгляду, встановлювати статистичні закономірності, формулювати аргументовані висновки та на їх основі виявляти та вирішувати нові проблеми);

бути комунікабельними, контактними у різних соціальних групах, вміти працювати спільно у різних сферах, запобігати конфліктним ситуаціям або вміло виходити з них;

самостійно працювати над розвитком власного морального, інтелектуального, духовного та культурного рівнів.

На думку провідних педагогів і вчених різних країн світу, зокрема Філіпа С. Шлехти, Лестера Туроу, В.Я. Пилиповського, Б.С. Гершунського та ін., портрет сучасної особистості повинен мати такі риси: самореалізація, прагнення до підтримки інших людей, необхідність навчатися впродовж життя, активна участь у культурному розвитку, високий професіоналізм, інформованість та активна громадянська позиція, захист оточуючого середовища та здоров'я.

Саме до цього має прагнути сучасна українська школа, кожна ланка та галузь системи освіти.

Предмет «мова іврит» займає належне місце серед предметів освітньої галузі «Мови і літератури», що забезпечує освіту та виховання громадян незалежної багатомовної, багатонаціональної України. Сучасна школа покликана сприяти відродженню, збереженню та розвитку давньої єврейської мови та культури єврейського народу, що споконвіку проживає на теренах України, та водночас забезпечувати достойний рівень володіння державною мовою, що гарантує учням інтеграцію в українське суспільство.

Ця програма є логічним продовженням початкового курсу мови іврит і розрахована на учнів, які опановують її з першого класу у школах із навчанням українською (російською) мовою.

Вона ґрунтується на основних нормативних і методичних документах, які регулюють процес навчання мовам: Державному стандарту базової та повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23. 11. 2011 г. № 1392) з урахуванням Державного стандарту початкової загальної освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 20. 04. 2011 г. № 462) з урахуванням Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти та у відповідності до положень «Концепції Нової української школи» (2016).

Державний компонент освітнього стандарту з мов і нові типові навчальні плани передбачають обов'язкове вивчення мов (української, мови національних меншин (мова навчання та мова вивчення) та іноземної) з 1 класу.

Мова іврит вивчається у загальноосвітніх навчальних закладах з навчанням українською мовою як окремий предмет. На її вивчення у початковій та основній школі передбачається по дві години та тиждень. У старшій школі вивчення мови іврит продовжується на базовому або на профільному рівні. Таким чином, реалізується принцип неперервної освіти з мови іврит у загальноосвітніх навчальних закладах з навчанням українською мовою, що відповідає сучасним потребам особистості та полікультурного українського суспільства.

Основними стратегіями навчання проголошено **особистісно зорієнтований, компетентнісний і діяльнісний підходи**, які реалізовані у змістовій та результативній складових змісту базової і повної загальної середньої освіти.

Найбільш значущими напрямками реформування змісту навчання мовам у загальноосвітній школі можна вважати наступне:

- більш ефективного використання індивідуальних здібностей учнів до оволодіння мовами та мовленнєвого розвитку в цілому;
- перерозподіл навчального матеріалу, що дозволить розвантажити школярів на середньому ступені навчання. При цьому зміст навчання мовам на початковому та середньому ступенях повинно бути зорієнтовано на реальні інтереси та потреби сучасних учнів з урахуванням різних вікових груп, зокрема у відборі тем та проблем спілкування, мовленнєвого, мовного та соціокультурного матеріалу;
- надання учням старшої школи можливості вивчати мови на різних рівнях (базовому та профільному) в залежності від інтересів та потреб старшокласників;
- досягнення учнями мінімально необхідного та достатнього рівня функціональної грамотності та компетентності, який дозволить забезпечити успішне подальше навчання, трудову діяльність та полегшить їх адаптацію до постійно прогресуючих умов та ритму життя. Так, на початковому етапі (4 клас) передбачається досягнення рівня А2, в основній середній школі (9 клас) рівень В1 та у старшій школі (11 клас) – рівень В1+ (відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти¹ та Алеф, Бет і Бет+/Гімел - відповідно до ізраїльської системи визначення порогових рівнів з мови²);
- застосування особистісно зорієнтованого навчання, що ставить у центр навчально-виховного процесу особистість учня, враховує його здібності, можливості, нахили, інтереси, уподобання та потреби;
- впровадження компетентісно орієнтованого навчання, що сприяє формуванню ключових і предметних компетентностей та зорієнтоване на результати навчання, на життєво необхідні уміння й навички і виражається у послідовному оволодінні учнями основними видами мовленнєвої діяльності, що дозволить здійснювати спілкування тією чи іншою мовою в усній та письмовій формі;
- посилення діяльнісного характеру навчання, спрямованого на розвиток умінь і навичок учнів знаходити, аналізувати та застосовувати отриману інформацію і здобути знання у практичній діяльності та конкретних ситуаціях, шукати шляхи інтеграції до соціокультурного та природного середовища;
- посилення ролі соціокультурних і лінгвокультурологічних умінь та знань про культуру, народ і країну/и мови, що вивчається та про міжкультурні зв'язки у власній державі, які дозволять учням адекватно представляти культуру свого народу та країни у процесі їх спілкування з представниками інших культур та країн на засадах патріотизму та толерантного усвідомлення й ставлення до інших;

¹ Там же.

² Ron Kuzar. List of Morphological and Syntactic Items For Six Levels of Hebrew Instruction. – The Hebrew University of Jerusalem, Rothberg School for Overseas Student, Division of Hebrew Language Instruction, Research Center. – Jerusalem, 1991.

- розширення кола громадської думки, що сприятиме формуванню свідомого громадянина, який може аргументувати, захищати власну громадянську позицію та поважати і прислухатися до інших поглядів, володіє стратегіями спілкування у багатоетнічному та демократичному соціумі, вміє належним чином поводитися відповідно до тій чи іншій соціальної ролі;
- застосування здоров'язбережувальних технологій у змісті навчання, що дозволить застосовувати у конкретних життєвих ситуаціях сукупність здоров'язбережувальних компетенцій та дбайливо ставитися до власного здоров'я та здоров'я інших людей;
- залучення інтеграційних тенденцій та компаративних підходів у змісті навчання, що сприятиме формуванню міжпредметної компетентності та розширюватиме коло набутих знань, умінь та навичок і поглиблюватиме розуміння про взаємозв'язки та взаємовплив тих чи інших явищ і процесів буття;
- посилення соціальної ролі сім'ї, що має відображатися у змісті навчання та спільній діяльності;
- врахування світової практики, що надасть можливості власним ініціативам бути конкурентоздатними у європейському та світовому просторі.

Ці стратегії спонукали визначити **роль і місце курсу «мова іврит» у формуванні ключових компетентностей і реалізації наскрізних тем, а саме:**

<i>№</i>	<i>Ключові компетентності</i>	<i>Компоненти</i>
1.	Спілкування державною мовою (рідною мовою в разі відмінності)	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сприймати, розуміти, аналізувати інформацію на мові, що вивчається; • виступати з усним повідомленням, вміти ставити і відповідати на запитання; коректно вести діалог, дискусію; • використовувати різні види читання: ознайомлювальне, вибіркоче, навчальний та ін .; • складати письмові висловлювання різних типів і стилів; • використовувати українознавчий компонент в різних видах мовленнєвої діяльності; • толерантно спілкуватися в полікультурному, поліетнічному суспільстві. <p>Ставлення</p> <ul style="list-style-type: none"> • готовність використовувати досліджувану мову як спосіб пізнання світу, культури, засіб міжнаціонального спілкування; • бажання популяризувати Україну, її досягнення в сфері науки, культури; • розуміння необхідності вдосконалення своїх комунікативних умінь; • готовність до міжкультурного діалогу. <p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • тексти різних стилів і типів; • підручники, посібники; довідники; • он-лайн-курси; он-лайн-бібліотеки; • проектна робота.
2.	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • читати і розуміти зміст текстів іноземною мовою за умови вивчення відповідної іноземної мови в школі; • зіставляти оригінальні тексти з перекладами українською/російською мовою (з урахуванням рівня

		<p>володіння іноземною мовою).</p> <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усвідомлення необхідності вивчення декількох мов з метою розширення інформаційного поля та знайомства з різними культурами; • готовність до толерантного міжнаціонального спілкування, міжкультурного діалогу. <p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • підручники, посібники, словники; • он-лайн перекладачі; • тексти мовою оригіналу та їх переклади українською/російською мовою.
3.	Математична компетентність	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, виділяти головну і другорядну, нову і відому інформацію; • структурувати інформацію, групувати матеріал за певною ознакою; • на основі спостережень формулювати визначення; • представляти інформацію в різних формах (текст, таблиця, схема); • працювати за алгоритмом, створювати власні алгоритми дій; • складати плани різних видів до текстів. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усвідомлення закономірності як суттєвої, що повторюється взаємозв'язку між об'єктами; • прагнення до чіткого і логічного поданням інформації; • усвідомлення залежності ефективності дій від постановки мети і чіткого планування. <p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • навчальні таблиці, схеми, алгоритми, плани; • тексти різних типів.
4.	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати і оцінювати діяльність людини, його вплив на навколишній світ; • задавати питання до спостережуваних фактів, відшукувати причини явищ; • проводити пошукову діяльність; • ставити пізнавальні завдання і висувати ідеї; вибрати умови здійснення проекту; • описувати результати, формулювати висновки; • представляти результати свого дослідження з використанням комп'ютерних засобів і технологій. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • інтерес до нових технологій, готовність до оволодіння ними; • усвідомлення важливості дослідницької діяльності для вирішення суспільно значущих завдань. <p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • різні джерела інформації: книги, підручники, довідники, карти, енциклопедії, каталоги, словники, Інтернет;

		<ul style="list-style-type: none"> • інформаційно-цифрові пристрої; • інноваційні технології навчання (інтерактивні, інформаційно-комунікативні).
5.	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • використовувати нові інформаційно-цифрові засоби для ефективного отримання і передачі інформації; • знаходити потрібну інформацію в різних джерелах, як на паперових, так і на електронних носіях, на різних мовах; • визначати ступінь достовірності інформації шляхом порівняння з інформацією з інших джерел і ставити її під сумнів; • ефективно використовувати отриману інформацію відповідно до поставлених цілей і завдань, сферою використання. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • задоволення пізнавальних інтересів в сучасному інформаційному просторі; • прагнення дотримуватися правил спілкування в сучасному інформаційному просторі; • критичне осмислення інформації, отриманої з різних джерел; • інтерес до нових інформаційних технологій. <p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • різні інформаційно-цифрові пристрої; • електронні презентації; • електронні бібліотеки, навчальні сайти; • телепередачі; навчальні фільми; • алгоритми, інструкції, плани і т. П.); • записи в соціальних мережах і коментарі до них.
6.	Уміння вчитися впродовж усього життя	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначати мету навчальної діяльності, способи її досягнення; • планувати і організовувати власну навчальну діяльність; • адекватно оцінювати свої результати, свій внесок в роботу групи; • швидко адаптуватися до нових вимог і ситуацій; • користуватися різної довідковою літературою. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • прагнення до отримання нових знань протягом усього життя; • відповідальне ставлення до свого навчання; • розуміння ролі читання в процесі особистісного розвитку, отримання потрібної інформації. <p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • різні інформаційно-цифрові пристрої; • навчальні тренінги (в тому числі і он-лайн тренінги, навчальні он-лайн курси); • інструкції по самооцінюванню; • елективні шкільні навчальні курси; • довідкова література; • бібліотеки, електронні мережні бібліотеки.
7.	Ініціативність	<p>Уміння:</p>

	підприємливість	<ul style="list-style-type: none"> • представляти власні ідеї та ініціативи, доречно використовуючи мовні та немовні ресурси; • активно і ефективно працювати в команді, використовуючи принципи співробітництва; • використовувати адекватні поставленим цілям і ситуації комунікативні стратегії; • прогнозувати результати своєї діяльності. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • готовність брати на себе відповідальність; • розуміння взаємозв'язку особистої активності, відповідальності та навчальної, професійної успішності; • усвідомлення ролі комунікативних умінь в досягненні поставлених цілей. <p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • тексти офіційно-ділового, публіцистичного та наукового стилів; • презентації, зразки реклами; • художні тексти, в яких представлені моделі ініціативної, активної життєвої позиції.
8.	Соціальна та громадянська компетентність	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначати своє місце і роль в навколишньому світі, сім'ї, державі; • вести дискусію, діалог, аргументовано і грамотно висловлювати власну позицію з приводу суспільно-політичних питань, пристрої громадянського суспільства; • знаходити ненасильницькі рішення в конфліктних ситуаціях; • відстоювати права особистості на захист своєї честі і гідності; • критично аналізувати інформацію соціально-політичного характеру. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усвідомлення особистих інтересів в нерозривному зв'язку з інтересами суспільства; • прагнення до активної ролі в суспільстві, наполегливість і рішучість у досягненні цілей; • повага до закону і правових норм, зокрема щодо української і європейському законодавству в мовній сфері. <p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • тексти різних видів і стилів, в яких обговорюються важливі соціально-політичні питання, моделі демократичного державного устрою; • проекти соціально-політичної спрямованості.
9.	Обізнаність і здатність до самовираження в сфері культури	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • використовувати досліджуваний мову як засіб пізнання національної і світової культури, як засіб культурного самовираження; • дотримуватися норм мовного етикету; • оцінювати твори мистецтва, ділитися своїми враженнями від них; • створювати тексти публіцистичного, художнього

		<p>стилів, висловлюючи в них свої почуття і оцінки навколишнього світу.</p> <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • потреба в читанні як джерелі естетичного задоволення і емоційної рефлексії; • відкритість до міжкультурної комунікації; • інтерес до творів мистецтва. <p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • твори різних видів і жанрів мистецтва; • виставки, презентації, в тому числі і он-лайн виставки; • проекти культурологічної та мистецтвознавчої спрямованості.
10.	Екологічна грамотність і здоровий спосіб життя	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сприймати і розуміти інформацію екологічної тематики, правильно її оцінювати і використовувати в конкретній ситуації; • оцінювати вплив своїх дій на навколишнє середовище; • дбайливо ставитися до природи - джерела життя і істотної умови гармонійного розвитку особистості; • дотримуватися правил здорового способу життя (особиста гігієна, режим дня, раціон харчування, фізичні вправи). <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • прагнення до усвідомлення цілісності світу, його взаємозв'язків для розуміння перспектив розвитку суспільства; • готовність берегти природні ресурси для життя теперішнього і майбутнього поколінь; • ставлення до свого здоров'я як до значущої цінності. <p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • навчальні тексти і завдання до них, презентації, он-лайн-курси з екологічної тематики; здорового способу життя; • художні та публіцистичні твори (фрагменти творів), в яких розкривається тема «Природа і людина»

Розвитку зазначених у таблиці ключових компетентностей сприятиме включення в програму (на першому етапі) таких **наскрізних змістових ліній**, як: «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я та безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність».

Завдання реалізації наскрізних змістових ліній в процесі навчання мови іврит.

Наскрізнi змістові лінії є загальними для всіх навчальних предметів, які є засобом інтеграції навчального змісту. Вони корелюються з ключовими компетентностями, що забезпечує розвиток ціннісних і світоглядних орієнтирів учнів, які визначають їх поведінку в життєвих ситуаціях.

Реалізація наскрізних змістових ліній полягає у відповідному трактуванні навчального змісту тем, використанні тематично дібраних текстів і навчального матеріалу і не передбачає будь-якого його розширення або поглиблення.

Головна мета змістової лінії «**Екологічна безпека та сталий розвиток**» - формування соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань охорони навколишнього середовища та сталого розвитку суспільства, усвідомлення важливості цих рішень для майбутніх поколінь.

Реалізація цієї змістової лінії передбачає, що в процесі навчання мови іврит учні:

- розкривають взаємозв'язок людини і природи, його вплив на екологічний стан навколишнього середовища;
- критично оцінюють результати людської діяльності в природному середовищі, обґрунтовують необхідність дбайливого ставлення до природних ресурсів;
- осмислюють значення природи для духовного розвитку людини;
- передають за допомогою засобів мови красу природи, почуття емоційної співпричетності зі світом природи;
- працюють над реалізацією екологічних проєктів, популяризують їх, залучаючи членів сім'ї, друзів, місцеву громаду та широку громадськість до природоохоронних заходів.

Мета реалізації змістовної лінії **«Громадянська відповідальність»** - сприяти формуванню активного члена суспільства, який розуміє основні принципи та механізми його функціонування; визнає гуманістичні демократичні цінності, вільний в своєму виборі, керуючись при цьому загальнолюдськими морально-етичними критеріями та почуттям громадянської відповідальності. Ця змістовна лінія передбачає, що учні в процесі навчання мови іврит:

- обговорюють соціальні, гуманітарні та інші проблеми сучасного суспільства;
- аналізують своє місце і роль в навколишньому світі, сім'ї, державі;
- аналізують діяльність, особистісні якості відомих діячів культури, вчених, які свідчать про їх громадянську позицію;
- аналізують тексти, в яких порушуються важливі суспільні проблеми;
- осмислюють необхідність захисту особистих прав і прав інших людей;
- розвивають навички толерантного міжособистісного і міжнаціонального спілкування; ненасильницького вирішення конфліктів;
- працюють в команді, беручи обдумані, адекватні ситуації, рішення;
- беруть участь у різних соціальних проєктах, залучаючи сім'ю, друзів, місцеву громаду і широку громадськість.

Мета змістової лінії **«Здоров'я та безпека»** полягає в тому, щоб сприяти формуванню учнів як духовно, емоційно, соціально і фізично повноцінних членів суспільства, здатних вести здоровий спосіб життя і формувати безпечне життєве середовище.

Ця змістовна лінія реалізується тим, що в процесі роботи над навчальним матеріалом учні:

- встановлюють причинно-наслідкові зв'язки між своїми звичками, поведінкою і здоров'ям, безпекою;
- осмислюють переваги здорового способу життя і безпечної поведінки;
- обговорюють основні принципи здорового способу життя;
- обговорюють правила поведінки в критичних або небезпечних ситуаціях;
- формують ціннісне ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших людей, до навколишнього середовища як до потенційного джерела здоров'я, благополуччя і безпеки.

Змістовна лінія **«Підприємливість і фінансова грамотність»** націлена на розвиток лідерських ініціатив, здібності учнів успішно діяти в мінливому світі, звернення уваги учнів на важливість практичних аспектів фінансових питань, розуміння взаємозв'язку ініціативи, підприємливості, відповідальності та особистісного успіху.

Передбачається, що в процесі реалізації цілей змістовна лінії «Підприємливість і фінансова грамотність» учні:

- розвивають ініціативність і винахідливість у вирішенні різних ситуативних завдань;
- застосовують ефективні стратегії, як мовні, так і немовні, з урахуванням поставленої конкретної задачі, ситуації;
- пропонують ідеї в проєктній діяльності, командній роботі;
- аналізують вплив гуманітарних наук на розвиток суспільства;
- оцінюють значення комунікативної компетентності особистості для майбутньої професійної діяльності, для ефективного вирішення повсякденних проблем;
- оцінюють свої здібності в контексті вибору майбутньої професії;
- аналізують стратегії, використовувані в рекламному та інформаційному просторі, з метою запобігання маніпуляцій в сфері соціальних послуг.

Головними цілями навчання мови іврит в школі є:

- розвиток творчої особистості з гуманістичним світоглядом, здатної до толерантного міжкультурного спілкування, самоорганізації та самовдосконалення; вільно орієнтується в інформаційному просторі;
- розвиток комунікативної компетентності, яка передбачає ефективне використання всіх видів мовленнєвої діяльності: аудіювання, говоріння, читання, письма в різних сферах і ситуаціях спілкування.

Досягнення цих цілей передбачає вирішення наступних завдань:

- розвиток позитивної мотивації до вивчення мови іврит, єврейської культури в контексті полікультурної України;
- розвиток умінь, необхідних для слухання, розуміння мовлення, читання вголос і мовчки, складання усних і письмових висловлювань;
- засвоєння учнями базових знань про мову і мови, необхідних для формування мовленнєвих умінь і навичок;
- збагачення лексичного запасу учнів, засвоєння норм літературної мови (лексичних, граматичних, а також орфоепічних і орфографічних);
- засвоєння соціокультурної інформації, культурно-ціннісних понять і уявлень, національних стереотипів, вербальних і невербальних засобів комунікації.
- розвиток загально навчальних умінь і навичок (організаційних, загально пізнавальних, контрольньо-оцінних).

Характерною особливістю навчання мови іврит у школах України є використання знань, умінь і навичок, отриманих на уроках української мови . Опора на українську мову передбачає регулярне використання міжмовних зіставлень, які розширюють лінгвістичний кругозір учнів, сприяють формуванню у них самоконтролю і служать підвищенню культури мови. Міжпредметна інтеграція проявляється, перш за все, в тому, що в роботі з мови широко використовуються художні тексти, розглядаються стилістичні можливості слова, граматичної форми, тобто здійснюється тісний зв'язок з курсом літератури. Крім того, соціокультурна змістова лінія навчання мови реалізується з використанням матеріалів з країнознавства, культурології, етики, що передбачає зв'язок з курсами історії, географії, предметами мистецтвознавчого циклу.

Завданнями навчання мови іврит є:

- формування стійкої мотивації до вивчення мови іврит, поваги до давньої єврейської мови та культури, а також до інших мов і культур;
- вироблення вмінь і навичок в усіх видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо) та читацької діяльності, різних сферах спілкування (особистісна, публічна, освітня);
- формування комунікативної компетентності;
- формування мовленнєвої і читацької культури, творчих здібностей, культури ведення діалогу, розвиток критичного мислення та естетичних смаків учнів;
- ознайомлення з мовною системою і формування на її основі базових лексичних, граматичних, стилістичних, орфоепічних, інтонаційних, правописних умінь і навичок;
- розширення, активізація словникового запасу учнів з урахуванням тих груп слів, усталених виразів, що відображають реалії життя єврейського народу, особливості життєвого досвіду, історії та культури;
- формування та розвиток граматичних навичок (утворення форм слова, побудова словосполучень, речень, поєднань речень у висловлюванні);
- формування та розвиток умінь, необхідних для сприймання та побудови тексту: визначити тему та мікротеми, структуру висловлювання, розуміти головну думку та причинно-наслідкові зв'язки твору в процесі слухання і читання; планувати своє висловлювання з урахуванням комунікативного завдання, враховуючи стилістичні особливості мовних засобів, будувати усний та письмовий текст; додержуватися правил

- мовленнєвої поведінки, мовленнєвого етикету; контролювати свою мовну поведінку, запобігати змішуванню мов;
- формування та розвиток уміння здійснювати мовний аналіз (у межах, визначених програмою);
 - формування та розвиток навичок правопису (орфографічних та пунктуаційних), культури оформлення письмової роботи;
 - формування гуманістичного світогляду, духовного світу учнів, морально-ціннісних якостей, загальної культури, особистісних рис громадянина України, який усвідомлює свою належність до громадянської, національної та світової спільноти.

II. Характеристика структури навчальної програми

Програма з мови іврит покликана допомогти вчителям в організації процесу навчання мови іврит у 10-11 класах загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою. Мета та відбір змісту навчання мови іврит здійснювалися з позиції особистісно зорієнтованого, компетентнісного та діяльнісного підходів до навчання мови, що надасть можливість реального застосування мови іврит як в умовах безпосереднього спілкування, у тому числі і з носіями мови, так і в ситуаціях опосередкованого спілкування (розуміння автентичних аудіо- та друкованих текстів).

Програма складається з двох розділів (пояснювальної записки та основного розділу) та трьох додатків.

Перший розділ – „Пояснювальна записка ” – складається з таких підрозділів: а) вступ: мета та завдання навчального предмета; б) характеристика структури навчальної програми; в) особливості організації навчально-виховного процесу та рекомендації щодо роботи з програмою.

Другий розділ – «Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів і зміст навчального матеріалу». Другий розділ представлено у таблиці, що дозволяє простежити динаміку розвитку мети навчання (діяльність вчителя) та задач оволодіння мовою іврит (діяльність учня) у їх взаємозв'язку з основними компонентами змісту навчання.

Навчальна програма представлена в таблиці, яка складається з двох частин. У правій частині таблиці представлені очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів, а в лівій її частині - зміст навчання.

При плануванні навчальної діяльності, постановці цілей і завдань навчання вчитель співвідносить їх із завданнями розвитку ключових компетентностей, які охарактеризовані в таблиці в пояснювальній записці.

Також представлена програма містить **додатки:**

Додаток 1 – «Словник лінгвістичних термінів», укладений трьома мовами (мовою іврит, українською та російською) для забезпечення узгодженості лінгвістичної термінології цих мов та уникнення плутанини у її використанні;

Додаток 2 – «Список навчально-методичних комплексів з мови іврит» представляє коло сучасних підручників та посібників, можливих для використання у процесі навчання мови іврит у 10-11 класах.

Основний матеріал програми представлено українською мовою. Виключення складають мовленнєві зразки, мовленнєві кліше та граматичні явища, рекомендовані для засвоєння (подано мовою іврит).

III. Особливості організації навчально-виховного процесу

Зміст навчання з мови іврит ґрунтується на загальнодидактичних та лінгводидактичних принципах. Основними загально дидактичними принципами є принципи науковості викладу навчального матеріалу, систематичності, доступності, відповідності віковим особливостям учнів, виховної спрямованості навчального процесу, наступності між початковим, основним і профільним етапом навчання, врахування мовної та мовленнєвої підготовки учнів. Лінгводидактичними засадами є принципи урахування знань і вмінь з української мови та

інших виучуваних мов, комунікативної спрямованості навчального процесу й оптимального співвідношення між мовним, мовленнєвим і соціокультурним / лінгвокультурологічним матеріалом.

Технологія навчання мови іврит розробляється на основі поєднання досягнень методики першої (викладової) мови та іноземних мов. Вона розробляється з огляду на такі характеристики мовних курсів як:

- комунікативна спрямованість, зорієнтованість на формування й розвиток комунікативної компетенції (мовленнєвої, мовної та соціокультурної);
- діяльнісний характер навчання, застосування не лише репродуктивних, а й проблемно-пошукових, творчих видів діяльності різних форм організації навчальної роботи – колективних, групових, парних, індивідуальних; широке використання у навчанні сучасних методів і прийомів навчання, зокрема інтерактивних; застосування аудіовізуальних матеріалів, новітніх інформаційних технологій;
- зіставлення (відкрите чи приховане) тих мов, що вивчаються у школі, а також літературної мови та діалектів, носіями яких є учні; формування навичок самоконтролю у мовній поведінці при користуванні двома (кількома) мовами;
- принцип двомовності / багатомовності в засвоєнні основної термінологічної лексики із загальноосвітніх предметів, що дасть учням можливість у разі потреби продовжувати освіту іншою мовою;
- інтегрований характер навчання, поєднання в курсі мови іврит, єврейської літератури, історії, культурології (єврейської традиції/ культури) та інших;
- особистісна зорієнтованість навчання; врахування особливостей національного характеру, сприйняття світу, стереотипів поведінки.

Зміст курсу „Мова іврит” складається з таких змістовних ліній як мовленнєва, мовна, соціокультурна та діяльнісна (стратегічна).

Мовленнєва лінія забезпечує вироблення та вдосконалення вмінь і навичок в усіх видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо). Ця лінія визначає зміст роботи, спрямованої на формування та розвиток навичок мовленнєвої діяльності (рецептивні та продуктивні її види), визначає рівні сформованості відповідних навичок із урахуванням особливостей паралельного функціонування двох (кількох) мов, потреби підтримувати контакти з носіями інших мов і культур. Формування та розвиток навичок мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письма) здійснюється у контексті певної ситуації в рамках однієї зі сфер діяльності та організації суспільного життя. У контексті головних цілей процесу навчання та викладання мови іврит виділяються такі **сфери спілкування: особистісна, публічна та освітня**. В свою чергу особистісна сфера складається з таких тематичних блоків: я, моя родина, друзі, мій дім; відпочинок (вечори, візити, прогулянки), дозвілля (канікули, екскурсії, спортивні події), сімейні свята, зустрічі; покупки, відвідання магазину (меблів, одягу, іграшкового, художнього, книжкового, спортивного, антикварного, зоологічного тощо); природа і погода (флора та фауна), охорона довкілля; публічна: на вулиці, площі, у парку; у громадському транспорті; у магазині; у лікарні, охорона здоров'я; на стадіоні; у театрі, кіно, на концерті, музеї; телебачення; музика; у бібліотеці; у кафе; наука; подорожі, екскурсії; пам'ятки культури; у синагозі; армія; відомі письменники, спортсмени, музиканти, художники, військові тощо; освітня: школа, клас, ігровий майданчик, шкільне приладдя та обладнання, шкільна та спортивна форма, їдальня, їжа; учнівська спілка, вчителі, батьки, однокласники, чергові; на уроці, на перерві, у студіях, ігри, робота в бібліотеці, домашня робота, диспути, круглі столи, стажування тощо. За цими сферами визначається й відповідна тематика текстів для слухання і читання, діалогів і монологічних висловлень учнів.

Мовна лінія забезпечує засвоєння системних знань про мову як засіб вираження думок: почуттів людини та формування мовних умінь та навичок. Цей компонент змісту окреслює певне коло відомостей про мову, її роль у житті людини та суспільства, про мовні одиниці різних рівнів (переважно з огляду на функціонування в усному та писемному мовленні), а також про спільне та відмінне у виучуваних мовах, їх взаємовплив; визначає навчальні вміння щодо лінгвістичного матеріалу.

Соціокультурна лінія забезпечує засвоєння культурних і духовних цінностей єврейського та інших народів, норм, що регулюють стосунки між поколіннями, статями, націями, сприяють естетичному і морально-етичному розвитку. Даний компонент включає лінгвонародознавчі, лінгвокраїнознавчі та країнознавчі знання та окреслює коло відомостей про культуру та традиції єврейського народу, його минуле та сучасне; про країну походження євреїв; про контакти з іншими народами, та зокрема в Україні; визначає уміння застосовувати ці знання у спілкуванні в полікультурному середовищі. Так, наприклад, **країнознавчі знання** включають: географічні та природні умови Ізраїлю; загальні відомості про державний устрій Ізраїлю; відомості про культуру єврейського народу та її внеску у світову культуру; організація побуту та дозвілля в Ізраїлі; загальні відомості про навчальні заклади Ізраїлю; свята та знаменні дати єврейського народу в Ізраїлі та Діаспорі; особливості мовленнєвої поведінки та етикету. **Лінгвокраїнознавчі знання** включають: інтернаціоналізми, запозичення у мові іврит; безеквівалентну івритську лексику та способи її передачі першою мовою; фонову лексику; культурологічну спрямованість автентичних текстів. **Лінгвонародознавчі знання** включають: усну народну творчість та літературу єврейського народу (усталені вирази, прислів'я, приказки, загадки, лічилки, пісні, казки, легенди тощо); народні єврейські звичаї та свята; єврейські джерела матеріальної та духовної культури; особливості культури євреїв України; особливості національного характеру; особливості мовленнєвого етикету; взаємовплив культур народів України.

Також для здійснення соціального використання мови залучаються матеріали, що містять лінгвістичні маркери соціальних стосунків (вживання та вибір привітань, звертань, вигуків, правила вступу до розмови), правила ввічливості, вирази народної єврейської мудрості, реєстрові відмінності, діалекти та акценти. Матеріали лінгвонародознавчого, лінгвокраїнознавчого та країнознавчого характеру розглядаються, перш за все, у мовному та мовленнєвому аспектах.

У старшій школі (10-11 класи) змістом соціокультурної лінії навчання мови іврит є найважливіші світоглядні, етичні, естетичні та інші поняття, ідеї, відомості, пов'язані з єврейською та світовою культурами; відображення у мові особливостей бачення світу, способу життя та мислення, особливостей єврейської філософської думки та життєвої практики.

Відповідно до цього учні мають засвоїти знання найважливіших світоглядних, етичних, естетичних та інших понять, ідей, відомостей, відображених у мові; загальнолюдських і національно-культурних моральних цінностей, їх вияву в єврейських традиціях. Сформовані в ціннісні орієнтири мають реалізовуватися у мовленнєвій і життєтворчій діяльності учнів, у розумінні особливостей бачення світу, культури єврейського народу, відображених у мові, враховуватися у спілкуванні.

Діяльнісна (стратегічна) лінія змісту навчання забезпечує формування загально-навчальних умінь і навичок, опанування стратегій, що визначають мовленнєву діяльність, передусім спрямованих на розв'язання навчальних завдань і життєвих потреб. Так, **змістом навчання цієї лінії у старшій школі (10-11 класи)** є основні загально навчальні, творчі вміння як предмет практичного засвоєння, а також основні комунікативні стратегії та стратегії співпраці. **Результатом навчання** має бути сформованість в учнів уміння застосовувати основні загально навчальні, творчі вміння, використовувати їх у різних життєвих і навчальних ситуаціях спілкування, а також уміння користуватися основними комунікативними стратегіями.

Слід зазначити, що всі вище згадані змістові лінії взаємопов'язані та реалізуються на кожному уроці завдяки залученню всіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання та письма). Лише завдяки такій внутрішній інтеграції можна досягти поставленої мети навчання мови іврит у практиці навчання.

У старшій школі (10-11 класи) навчання мови іврит полягає у подальшому розвитку умінь і навичок в усіх видах мовленнєвої діяльності (аудіюванні, читанні, говорінні, письмі), забезпечуючи комунікативну компетенцію на рівні B1³ (або „Гімель” за визначенням ізраїльських авторів).

³ Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти.

Зміст навчання мови іврит в старшій школі (10-11 класи) спрямовано на:

- формування мотивації до вивчення мови іврит; пізнання через мову історії, культури єврейського народу, естетичних та моральних цінностей; формування духовного світу учнів, світоглядних уявлень, загальнолюдських ціннісних орієнтирів, а також подальше формування національної самосвідомості на основі базових понять традиції, історії та культури єврейського народу;
- вироблення вмінь орієнтуватися в потоці різноманітної інформації багатьма мовами, знаходити, сприймати, аналізувати, оцінювати, застосовувати на практиці відомості, одержані в словесній та іншій формі;
- розвиток умінь вільно спілкуватися у різних ситуаціях; формулювати власну думку, висловлювати почуття щодо життєвих явищ, морально-етичних, естетичних, суспільних та інших проблем; розуміти інших людей, знаходити спільну мову з ними; спілкуватися на основі принципів толерантності та взаєморозуміння;
- подальший розвиток базових лексичних, граматичних, стилістичних, орфоепічних, правописних умінь і навичок на основі узагальнення та поглиблення знань про мову як суспільне явище; удосконалення навичок самостійної навчальної діяльності, розвиток інтелектуальних, творчих здібностей учнів.

У старшій школі систематизуються мовні, мовленнєві та соціокультурні знання, набуті на попередніх етапах (у початковій ланці та в основній школі), поглиблюються знання про лінгвостилістичну та лінгвокультурознавчу варіативність івритського мовлення в умовах офіційного та неофіційного спілкування, розвиваються уміння використовувати мову іврит як засіб між культурного спілкування та навчання особливостям перекладу, багатомовної комунікативної діяльності. При цьому мова іврит використовується в процесі вивчення інших предметів (наприклад, історії, літератури, культури єврейського народу, географії Ізраїлю та ін.)

Вивчення мови іврит у 10-11 класах дозволить учням мати достатній лінгвістичний діапазон для того, щоб описати щось чітко, висловити власну точку зору, аргументацію, без особливих утруднень, використовуючи складні синтаксичні конструкції; вони зможуть ясно виразитись. На цьому етапі учні здобудуть достатній лексичний запас з найбільш загальних тем і різних сфер діяльності, який дозволить варіювати формулювання для уникнення повторів, проте лексичні помилки можуть спричинити невпевненість. Учні 10-11 класів матимуть достатньо високий ступінь граматичного контролю – вони зможуть уникнути помилок, що призводять до непорозуміння. На цьому етапі, незважаючи на належний контроль, можуть зустрічатися випадкові помилки, порушення у структурі речення тощо. А вимова та інтонація вже сформована, чітка та природна.

Маємо зазначити, що опанувавши шкільний курс мови іврит, учні матимуть базові знання з мови, вони оволодіють вище згаданими компетенціями, але засвоєння мови іврит на рівні A2+/B1 / «Бет+»/«Гімель» не передбачає вивчення всіх форм і структур. Наприклад, об'єм знань з теми „Дієслово” не обмежується згаданими рівнями, тому певні підтеми на даних рівнях не розглядаються.

Дана програма розроблена для забезпечення систематичного курсу мови іврит в школах України. У тих випадках, коли до школи поступають учні впродовж процесу навчання та не володіють мовою іврит, рекомендуємо розробляти окремі індивідуальні програми, плани та диференційовані завдання. В ідеалі мають бути розроблені варіативні програми відповідно до рівнів володіння мовою та тому чи іншому етапі.

Типовим навчальним планом на вивчення мови іврит передбачено 70 годин на рік - 2 години на тиждень. Резервний час, запланований у даній програмі (4-5 годин) можна використовувати для проведення уроків узагальнення та систематизації знань, для повторення та закріплення матеріалу, для контролю та самоконтролю, на розсуд вчителя та учнів.

Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів і зміст навчального матеріалу (10-11 класи)

10 клас

**(70 годин,
2 години на тиждень,
резервний час – 4-5 годин)**

**Мовленнєва лінія
(30 годин протягом року)**

Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів	Зміст навчального матеріалу
<p>Учні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розрізняють на слух слова, поєднання слів, речення (відповідно до програми даного класу); тексти, що відносяться до різних стилів, типів мовлення і жанрів творів; фрагменти тексту, що містять логічну, емоційно-оцінну, спонукально-вольову інформацію; особливості темпу, ритму, тембру голосу при читанні і усному висловлюванні; тексти, побудовані за правилами риторики і ті, які порушують ці правила; • групують за певною ознакою одиниці різних мовних рівнів, сприйнятих на слух; • пояснюють значення сприйнятих на слух речень, даючи коротку відповідь на запитання і т. п.; • розуміють зміст і підтекст прослуханого тексту, що відповідає вимогам програми для даного класу; • використовують уміння виконати вказівки, що містяться в тексті, вибрати один із запропонованих варіантів відповіді на питання за текстом, розділити текст на частини, знайти вказані частини та ін.; • оцінюють особливості змісту і форми прослуханого тексту, наявність ознак, характерних для риторично досконалого висловлювання 	<p>Аудіювання (7 год.)</p> <p>Вдосконалення уміння уважно слухати, адекватно сприймати зміст, ідейну спрямованість твору, особливості його побудови і художні достоїнства.</p> <p>Сприйняття на слух, розуміння при біглому темпі мовлення слів, у тому числі, що розрізняються 1-2 звуками (відбираються слова тих категорій, які розглядаються за програмою); слів і фразеологічних одиниць тематичних груп, опрацьованих на уроках; різних за будовою словосполучень і ін.</p> <p>Слухання, розуміння текстів, що відносяться до художнього та інших стилів відповідно до обсягу та тривалості звучання текстів, визначених в орієнтовних вимогах щодо контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів.</p>
<p>Учні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розрізняють при читанні слова, словосполучення, речення (відповідно до програми даного класу); тексти, що 	<p>2. Читання (7 год.)</p> <p>Різні типи читання: оглядове (пошук певної частини змісту), ознайомлювальне (складання загального уявлення про текст), вивчаюче</p>

<p>відносяться до різних стилів, типів мовлення і жанрів творів; фрагменти тексту, що містять логічну, емоційно-оцінну, спонукально-вольову інформацію; тексти, побудовані за правилами риторики, і ті, які порушують ці правила;</p> <ul style="list-style-type: none"> • групують за певною ознакою прочитані слова, словосполучення, речення; • знаходять пояснення значення сприйнятих при читанні простих і складних речень, даючи коротку відповідь на запитання і т. п.; • читають вголос текст (після попередньої підготовки), правильно інтонуючи речення, дотримуючись правил вимови, враховуючи особливості ситуації, пристосовувавши швидкість, виразність читання до можливостей і потреб слухачів; • читають мовчки текст (швидкість читання мовчки відповідає нормі для даного класу); • розуміють самостійно прочитаний незнайомий текст, виконуючи завдання такого типу: виконує інструкцію, що міститься в тексті, вибирає один із запропонованих варіантів відповіді на питання за текстом, знаходить вказані частини та ін.; • критично осмислюють матеріал, оцінює особливості змісту і форми прочитаного тексту, наявність ознак, характерних для риторично досконалого тексту; • проглядають абзац або декілька абзаців (близько 1 сторінки) і швидко знаходять в ньому певні частини змісту, складає певне уявлення про зміст тексту; • проглядають сторінку тексту, відшукує значок виноски і знаходять список літератури, що відноситься до неї, внизу на сторінці або в кінці книги. 	<p>(глибоке опрацювання тексту, критичне осмислення матеріалу). Читання мовчки, розуміння незнайомих текстів, що відносяться до художнього стилю та інших стилів відповідно до обсягу та тривалості звучання текстів, визначених в орієнтовних вимогах щодо контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів. Читання вголос віршованих та прозаїчних текстів, діалогічне і монологічне мовлення з опорою на самостійно виконану розмітку тексту і без розмітки. Правильна вимова слова, інтонація речення під час читання вголос; розуміння при читанні мовчки змісту складних речень з різними видами зв'язку між частинами речення.</p>
<p>Учні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • складають діалоги з різними типами початкових реплік, враховуючи певну ситуацію, комунікативне завдання, дотримуючись правил спілкування. • аналізують змістовну зв'язність діалогів, що належать до різних стилів, правильність доцільність 	<p>3. Говоріння та письмо: діалогічні та монологічні висловлювання (14 год.)</p> <p><u>Усне діалогічне мовлення (7 год.)</u> Повторення, узагальнення відомостей про діалог і правила спілкування. Зв'язність реплік діалогу за змістом і формою. Етика спілкування і етикет. Складання діалогу з різними типами початкових реплік і реакцій на них.</p>

<p>використовування мовних засобів; схему і правила проведення дискусії;</p> <ul style="list-style-type: none"> • розробляють можливі варіанти обговорення певної проблеми в ході дискусії; • формулюють свою точку зору і знаходять переконливі аргументи для її підтвердження; • дотримуються правил етики в ході дискусії; • оцінюють зміст і форму проведеної дискусії. <ul style="list-style-type: none"> • переказують і самостійно складають (усно) тексти, що відносяться до різних типів і стилів мовлення; • пишуть переказ (докладний, стислий і вибірковий) і твір на морально-етичну і суспільну тему; • оцінюють зміст і форму усних і письмових висловлювань відповідно до вимог того або іншого стилю, типу мовлення, жанру; • виправляють допущені помилки і недоліки в змісті і формі висловлювання; • характеризують особливості побудови презентації; • створюють творчі презентації. 	<p>Мінімальний обсяг діалогу 9-10 реплік на двох учнів (без урахування етикетних формул початку та кінця діалогу). Дискусія. Правила ведення дискусії.</p> <p><u>Монологічне мовлення: усні і письмові висловлювання (7 год.)</u> Усний і письмовий переказ текстів різних стилів і типів мовлення. Усний і письмовий твір на теми, що відносяться до визначених сфер спілкування. Створення презентацій відповідно до визначених сфер спілкування (робота з комп'ютером).</p>
<p>Узагальнення та систематизація вивченого матеріалу. Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів (2 год.)</p>	

Мовна лінія
(35 годин протягом року)

Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів	Зміст навчального матеріалу
<p>Учні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розрізняють одиниці різних мовних рівнів; • знаходять різні префікси та суфікси, що використовуються для творення слів різних частин; слова-синоніми, слова-антоніми, багатозначні слова; • вживають стійкі словосполучення; речення вказаної структури; стилістично забарвлені слова і речення; • визначають ознаки, що характеризують текст, побудований за правилами риторики; • розрізняють тексти, що характеризуються наявністю/відсутністю послідовності викладу, відповідності частин; цитату і пряму мову в тексті; складні речення з двома або декількома частинами, з'єднаними сурядним зв'язком; • ділять текст на логічно завершені частини, підбирає заголовки до них, самостійно складаючи складний план; • пояснюють в тексті стилістичні особливості фонетичних, словотворчих, лексичних, фразеологічних і граматичних засобів; значення речень, виражених синонімічними синтаксичними засобами; доцільність використання в тексті тієї або іншої відмінкової форми слова, речення певної структури; смислові зв'язки між реченнями в тексті за наявності формальних мовних показників зв'язності та без них; • перетворюють текст з формальними мовними показниками зв'язності в текст без очевидних показників зв'язності; • оцінюють достоїнства та недоліки 	<p>Повторення вивченого у базовій школі (2 год).</p> <p>Фонетика. Графіка. Правопис (2 год.) Співвідношення звуку і букви. Літературна вимова мовою іврит і наголос (в зіставленні з українською мовою). Аббревіатура в івриті.</p> <p>Будова слова. Словотвір (4 год.) Різні способи словотворення. Стилістичні засоби словотворення.</p> <p>Лексика. Фразеологія (2 год.) Стилістичні функції синонімів, антонімів, фразеологізмів, крилатих слів і виразів та ін. Омоніми.</p> <p>Синтаксис та пунктуація. (14 год.) <i>Текст (6 год.)</i> Завершеність тексту (заголовка, вступу, основної частини і кінцівки). Послідовність, відповідність частин, сприяючи виявленню змісту. Ознаки, що характеризують текст, побудований за правилами риторики.</p>

<p>тексту: правильність побудови, доцільність використання синтаксичних конструкцій розглянутих видів, різних засобів зв'язку речення в тексті; правильність, доцільність вживання слів і виразів;</p> <ul style="list-style-type: none"> • удосконалюють текст, відновлюючи порушені зв'язки між реченнями, замінюючи стилістично недоречні слова, виправляючи неправильно побудовані речення, збагативши текст виразними і образотворчими мовними засобами. • доповнюють складні речення вставними словами; • вживають у складанні речень зв'язки; • вимовляють з відповідною інтонацією речення різних типів, використовуючи різноманітні засоби інтонацій для виразу логічної, емоційно-оцінної і спонукально-вольової інформації; • будують варіанти речень, мікротекстів вказаного змісту (логічного, емоційного, вольового) і стилістичного забарвлення; • ставлять вказані знаки пунктуації в простих і складних реченнях з попереднім аналізом; • систематизують матеріал про різні форми різних частин мови; про правопис іменників, числівників, дієслів; • вживають варіанти відмінкових форм іменників і числівників; випадки використання одних форм дієслова замість інших; 	<p>Складне речення (8 год.) Вставні слова у складному реченні כמוכן, כנראהת אמנם</p> <p>Зв'язка (גלגול). Складне речення з декількома частинами, з'єднаними сурядним зв'язком Значення, структура, вживання складних речень з декількома сурядними частинами, з'єднаними однаковими / різними сполучниками. Кома в реченнях даного типу. Складносурядне речення з підрядним мети. Вживання сполучника לשם כך</p> <p>Цитата Цитата як спосіб передачі чужого мовлення. Розділові знаки при цитаті.</p> <p>Морфологія (6 год.) Вираження відмінкових відношень у мові іврит. Вживання одних форм дієслова замість інших (час, вид, спосіб).</p>
<p align="center">Повторення та закріплення матеріалу. Контроль й оцінювання навчальних досягнень учнів (5 год.)</p>	

11 клас

(70 годин,
2 години на тиждень,
резервний час – 4-5 годин)

Мовленнєва лінія
(30 годин протягом року)

Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів	Зміст навчального матеріалу
<p>Учні:</p> <ul style="list-style-type: none">розрізняють на слух звуки слова, сполучення слів, речення (відповідно до програми даного класу); тексти, що відносяться до різних стилів, типів мовлення і жанрів творів; фрагменти тексту, що містять логічну, емоційно-оцінну, спонукально-вольову інформацію; особливості темпу, ритму, тембру голосу;групуєть за визначеною ознакою одиниці різних рівнів, сприйнятих на слух;виявляють розуміння значення сприйнятих на слух речень, даючи коротку відповідь на питання і т.п. ;розуміють зміст і підтекст прослуханого тексту, що відповідає вимогам програми для даного класу, виявляючи вміння виконати вказівки, що містяться в тексті, вибрати один із запропонованих варіантів відповіді на питання за текстом, розділити текст на частини, знайти зазначені частини та ін.;оцінюють особливості змісту і форми прослуханого тексту.	<p>Аудіювання (7 год.)</p> <p>Три плану інформації в тексті: логічний, емоційно-оцінний, спонукально-вольовий. Сприйняття на слух, розуміння при швидкому темпі мовлення слів, що розрізняються 1-2 звуками (відбираються слова тих категорій, що розглядаються у програмі); слів і фразеологічних одиниць з тематичних груп, що вивчаються на уроках; різних за будовою словосполучень, речень, текстів тощо.</p> <p>Слухання, розуміння текстів, що відносяться до художнього та інших стилів відповідно до обсягу та тривалості звучання текстів, визначених в орієнтовних вимогах щодо контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів.</p>

<p>Учні:</p> <ul style="list-style-type: none"> розрізняють при читанні слова, сполучення слів, речення (відповідно до програми даного класу); тексти, що відносяться до різних стилів, типів мовлення і жанрів твору; фрагменти тексту, що містять логічну, емоційно-оціночну, спонукально-вольову інформацію; групують за визначеною ознакою прочитані слова, сполучення слів, речення; виявляють розуміння значення сприйнятих при читанні слів, сполучень слів, речень, співвідносячи їх з малюнком, даючи коротку відповідь на питання і т.п. ; виявляють розуміння самостійно прочитаного незнайомого тексту, виконують інструкції, що містяться в тексті; вибирають один із запропонованих варіантів відповіді на питання за текстом; знаходять зазначені частини та ін.; критично осмислюють матеріал; оцінюють особливості змісту і форми прочитаного тексту; переглядають абзац чи кілька абзаців (близько 1,5 – 2 сторінки) і швидко знаходить у ньому частини змісту; складають визначене уявлення про зміст тексту; переглядають (перегортають) книгу і знаходить алфавітний, іменний або предметний покажчик, те чи інше ім'я в ньому, а також сторінки книги, на яких воно згадується; читають мовчки текст (швидкість читання мовчки відповідно до норм для даного класу); читають уголос текст (після попередньої підготовки), правильно інтонуючи речення, дотримуючись правил вимови, з огляду на особливості ситуації, пристосовуючи швидкість, виразність читання до можливостей і потреб слухачів. 	<p>2. Читання (7 год.)</p> <p>Сприйняття при читанні різних видів інформації в тексті: логічної, емоційно-оцінної, спонукально-вольовій.</p> <p>Робота з книгою: алфавітні, іменні та предметні покажчики в книзі (використання та складання).</p> <p>Відбір матеріалу для реферату за визначеною темою з декількох прочитаних джерел.</p> <p>Читання мовчки, розуміння незнайомих текстів, що відносяться до художнього та інших стилів відповідно до обсягу та тривалості звучання текстів, визначених в орієнтовних вимогах щодо контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів.</p> <p>Читання уголос віршованих і прозаїчних текстів, що містять діалогічну і монологічну мову (з опорою на самостійно виконану розмітку тексту і без розмітки).</p> <p>Правильна вимова слова, інтонування речень при читанні вголос, розуміння при читанні мовчки змісту складнопідрядних речень з декількома підрядними й ін.</p>
<p>Учні:</p> <ul style="list-style-type: none"> складають діалоги з різними типами початкових реплік, з огляду на 	<p>3. Говоріння і письмо: діалогічні і монологічні висловлення (14 год.)</p> <p><u>Усне діалогічне мовлення (7 год.)</u></p> <p>Повторення, узагальнення відомостей про</p>

<p>визначену ситуацію, комунікативне завдання, дотримуючись правил спілкування;</p> <ul style="list-style-type: none"> • знаходять у запропонованих діалогічних текстах приклади вдалого використання різних стратегій спілкування; • аналізують схему і правила проведення дебатів; • розробляють можливі варіанти обговорення визначеної проблеми в ході дебатів; • формулюють свою точку зору та знаходять переконливі аргументи для її підтвердження, дотримуються правил етики в ході дебатів; • оцінюють зміст і форму проведення дебатів; • формулюють свою точку зору і знаходять переконливі аргументи для її підтвердження під час обговорення проблем дискусійного характеру, з огляду на визначену ситуацію, комунікативне завдання, дотримуючись правил спілкування; • оцінюють зміст і форму діалогу, що містить обговорення визначеної проблеми; • переказують (усно і письмово) тексти, що відносяться до різних типів і стилів мовлення; • характеризують особливості побудови усного виступу, есе й автобіографії; • складають усний виступ, есе й автобіографію; • характеризують особливості побудови усного виступу, есе й автобіографії; • оцінюють зміст і форму усних і письмових висловлень відповідно до вимог того чи іншого стилю, типу мовлення, жанру; • виправляють допущені помилки і недоліки в змісті і формі висловлення. 	<p>діалог і правила спілкування. Інформативність діалогу. Точність, виразність мовних засобів у діалозі.</p> <p>Стратегії спілкування. Співвідношення вербальних і невербальних засобів у діалозі.</p> <p>Складання діалогу з різними типами початкових реплік і реакцій на них. Мінімальний обсяг діалогу 12-13 реплік на двох учнів (без обліку етикетних формул початку і кінця діалогу).</p> <p>Дебати. Правила ведення дебатів.</p> <p>Різні види обговорення проблем дискусійного характеру.</p> <p><u>Монологічне мовлення: усне і письмове висловлення (7 год.)</u></p> <p>Усний і письмовий переказ текстів різних стилів і типів мовлення.</p> <p>Усний виступ на основі розширеного плану і тез.</p> <p>Есе в газеті, журналі.</p> <p>Автобіографія.</p>
<p>Узагальнення та систематизація вивченого матеріалу. Контроль й оцінювання навчальних досягнень учнів (2 год.)</p>	

Мовна лінія
(35 годин протягом року)

Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів	Зміст навчального матеріалу
<p>Учні:</p> <ul style="list-style-type: none"> характеризують особливості розвитку мови іврит на різних етапах її розвитку. 	<p>Загальні відомості про мову (4 год.).</p> <p>Історія розвитку мови іврит (від ТАНАХу до Новітнього часу).</p>
<p>Учні:</p> <ul style="list-style-type: none"> знають і пояснюють значення слів різних типів та лексичних рівнів; знаходять в усному і письмовому висловленні помилки та виправляють їх відповідно до літературної норми; знайомляться з фразеологізмами івриту, вміють знайти еквівалентні / аналогічні відповідники в українській / інших мовах, влучно застосовують їх у власному мовленні; 	<p>Лексикологія. Фразеологія (4 год.).</p> <p>Походження слова і його значення. Лексичні рівні мови іврит. Особливі випадки сучасної літературної норми в івриті (матеріал відбирається з урахуванням лексичних помилок учнів класу). Фразеологізми в івриті (к порівнянні з українською та іншими мовами).</p>
<p>Учні:</p> <ul style="list-style-type: none"> розрізняють одиниці різних мовних рівнів; стилістично нейтральні і стилістично забарвлені варіанти порядку слів у реченнях тексту; точне, образне вживання слова і штампи в слововживанні, канцеляризми; синонімічні форми ступенів порівняння прикметників і прислівників; стилістичні особливості вживання службових частин мови в науковому і художньому текстах; знаходять у тексті відхилення від єдиної лінії зв'язності; способи введення нової інформації в текст з опорою на попередній контекст і без такої опори; оцінюють достоїнства і недоліки тексту: правильність побудови, доречність використання синтаксичних конструкцій розглянутих видів, різних засобів зв'язку речень у тексті; засоби введення нової інформації в текст (с опорою на попередній контекст і тематичну зв'язність та відступи від її; правильність, доцільність вживання слів і виражень, що допомагають виразити зміст; співвідносять синтаксичні конструкції в тексті; способи введення нової інформації в прозі і поезії; 	<p>Синтаксис та пунктуація (14 год.).</p> <p><i>Текст (6 год.)</i></p> <p>Стилістично забарвлені варіанти порядку слів у реченні. Зв'язність тексту в усному мовленні. Відхилення від єдиної лінії зв'язності; елементи, що перетинають тематичний план основної лінії висловлення - шляхом вставки уривка з іншого, "невласного" тексту.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • правильно вимовляють речення різних типів, використовуючи різноманітні інтонаційні засоби для вираження значеннєвої й емоційно-цінної та спонукально-вольової інформації; • будують варіанти речень, мікротекстів зазначеного змісту (логічного, емоційного, вольового) і стилістичного забарвлення; • систематизують матеріал про члени речення і слова, граматично не пов'язаних із членами речення; • ставлять розділові знаки у простому і складному реченнях; • розрізняють особливості пунктуації ТАНАХу. 	<p>Речення (8 год.) Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку. Вживання сполучників у складних реченнях: ...ש, אף על פי כן, אף על, אם כי, פי ש....</p> <p>Складносурядне речення з підрядним визначальним. Вживання сполучників: ...אשר, ש, ה....</p> <p>Складнопідрядне речення з декількома підрядними. Значення, побудова, вживання речень, у яких декілька підрядних відносяться до одного / до різних слів головної частини; Розділові знаки в реченнях даного типу. Кома, крапка з комою в простому і складному реченні. Пунктуація ТАНАХу.</p>
<p>Учні:</p> <ul style="list-style-type: none"> • систематизують матеріал про складні випадки вживання форм дієслів. 	<p>Морфологія (8 год.) Вживання дієслів, що не мають тих чи інших відмінюваних форм (пасивні біньяни). Позначення багаторазово повторювальної дії у минулому часі. Початкові відомості про перехідність дієслівних коренів (активні та пасивні біньяни). Негативна форма наказового способу, частка לא. Дієслова окремих типів із чотирьох буквеними коренями. Майбутній час окремих біньянів дієслів.</p>
<p>Повторення та закріплення матеріалу. Контроль й оцінювання навчальних досягнень учнів (5 год.)</p>	

**Словник
лінгвістичних термінів
(іврит-українсько-російський)**

<i>Російська мова</i>	<i>Українська мова</i>	<i>Мова іврит</i>
א		
Связка	Зв'язка	אוּגָד
Словарный запас, Лексика	Словниковий запас, Лексика	אוֹצֵר מְלִים
Буква	Буква	אוֹת
Служебные частицы	Службові частини	אוֹתוֹת וְשִׁמוּשׁ
Начальные буквы	Початкові букви	אוֹתוֹת תְּחִילוֹת
Глухой (звук)	Глухий (звук)	אוֹסוֹם (הֶגְהָה)
Этимология	Етимологія	אוֹסֵמוֹלוֹגְיָה
Член	Член	אוֹיֵבֵר
Интонация	Інтонація	אוֹיְטוֹנַצְיָה
Гласные звуки – хатафы-ставящиеся в случае неудобства произношения шва (например, хатаф-сеголь, хатаф-камац и хатаф-патах: любит אוֹהֵב = אוֹהֵבִים = אוֹהֵבִים)	Голосні звуки – м. х –які ставляться у випадку неудобства вимови шва (наприклад, хатаф-сеголь, хатаф-камац та хатаф-патах: любить אוֹהֵב = אוֹהֵבִים = אוֹהֵבִים)	אוֹלוֹפוֹנִים
Азбука, алфавит	Азбука, алфавіт	אוֹלְפֵבֵית
Полугласные – полусогласные звуки, которые обозначаются буквами (א .ה .ו .י) в некоторых случаях не произносятся, например, в словах מִלֵּא (наполнил), בּוֹנֵה (строит) и т.д. В таких случаях они называются אֲמוֹת קְרִיָּאָה.	Напівголосні-напівприголосні звуки, які позначаються буквами (א .ה .ו .י) у деяких випадках не вимовляються, наприклад у словах מִלֵּא (нагадав), בּוֹנֵה (будує) та т.п. У таких випадках вони називаються אֲמוֹת קְרִיָּאָה.	אוֹמוֹת קְרִיָּאָה
Изречение, афоризм	Ідіоматичний вираз, афоризм	אוֹמְרָה
Обобщающее слово	Узагальнююче слово	אוֹמְרָה כּוֹלֵלֶת
Аналогия	Аналогія	אוֹנְלוֹגְיָה
Антонимия	Антонімія	אוֹנְטוֹנִימְיָה
Ассимиляция	Асиміляція	אוֹסִימִילַצְיָה
Частичная ассимиляция	Часткова асиміляція	אוֹסִימִילַצְיָה חֲלֵקִית
Полная ассимиляция	Повна асиміляція	אוֹסִימִילַצְיָה מְלֵאָה
Армейский язык	Арамейська мова	אוֹרְמִית
ב		
Дифференциация	Диференціація	בִּידוּל
Обобщающее слово	Узагальнююче слово	בִּישׁוּי מְכִלִּיל
Сленг	Сленг	בִּישׁוּי עֵגָה
Выражения	Вирази	בִּישׁוּיִים
Настоящее время	Теперішній час	בִּינְוִי
Письменно	Письмово	בְּכַתָּב
Лингвистика, филология	Лінгвістика, філологія	בְּלִשְׁנוֹת
Слитно	Злито, разом	בְּמַחְוָבֵר, בְּיַסַּד
Форма глагольной основы	Форма дієслівної основи	בְּנִיָּן
Форма глагольной основы,	Форма дієслівної основи, яка	בְּנִיָּן הַפְּעִיל

указывающая на побуждение к действию	вказує на спонукання до дії	
Форма глагольной основы м. х рн, страдательного действия от הַפְעִיל	Форма дієслівної основи пасивної дії від הַפְעִיל	בְּנֵן הַפְעֵל
Форма глагольной основы возвратного действия	Форма дієслівної основи зворотної дії	בְּנֵן הַתְּפַעֵל
Форма глагольной основы м. х рн, страдательного действия от פָּעַל	Форма дієслівної основи пасивної дії від פָּעַל	בְּנֵן וּפְעֵל
Форма глагольной основы активного м. х рне о действия	Форма дієслівної основи активної інтенсивної дії	בְּנֵן פִּעֵל
Форма глагольной основы активного простого действия	Форми дієслівної основи активної простої дії	בְּנֵן פָּעַל
Форма глагольной основы м. х рн, страдательного действия от פָּעַל	Форми дієслівної основи пасивної дії від פָּעַל	בְּנֵן פִּעֵל
Три биньяна, в которых второй корневой согласный звук получает сильный м. х (биньяны пиэль, хитпаэль и пуаль)	Три біньяни, у яких другий кореневий приголосний звук отримує сильний м. х (біньяни піель, хітпаель та пуаль)	בְּנִינִים כְּבָדִים (דְּגוּשִׁים)
Раздельно	Окремо	בְּנִפְרָד, לְחֹר
Основа слова, основание	Основа слова	בְּסִיס
Устно	Усно	בְּעַל-פֶּה
ג		
Лицо (м. х , второе, м. х)	Особа (перша, друга, третя)	גוּף (רֵאשׁוֹן, שְׁנִי, שְׁלִישִׁי)
Образованный	Той, що утворений	גְּזוּר
Образовывать (слово)	Утворювати (слово)	גָּזַר, לְגַזֵּר
Разновидность корня	Різновид кореня	גְּזָרָה
Апостроф, служащий знаком сокращения слова	Апостроф, який слугує знаком для скорочення слів	גְּרֵשׁ
Двойной апостроф, служащий знаком аббревиатуры	Подвійний апостроф, що слугує знаком аббревіатури	גְּרֵשִׁים
ד		
Имеющий « м. х »	Той, що має « м. х »	דְּגוּשׁ
«Дагеш» - диакритический знак, влияющий на произношение	„Дагеш” – діакритичний знак, який впливає на вимову	דָּגֵשׁ
Дагеш, удваивающий согласный звук	Дагеш, що подвоює приголосний	דָּגֵשׁ חִזַּק
Дополняющий м. х – вид дагеша (точка м. х буквы), который ставится в случае выпадения буквы в букве, следующей за выпавшей (יָתֵן = יְתֵן)	Додатків м. х – вид дагешу (крапка у букві), який ставиться у випадку випадіння букви в букві, що слідує за тією, що випала (יָתֵן = יְתֵן)	דָּגֵשׁ מְשֻׁלֵּם
Дагеш, меняющий произношение согласного звука	Дагеш, який змінює вимову приголосного	דָּגֵשׁ קָל
Дагеш формы – м. х,	Дагеш форми – дегеш, що	דָּגֵשׁ תְּבִנִיתִי

ставящийся во второй корневой букве в биньянах пиэль, пуаль и хитпаэль; также ставится в определённых моделях существительных, например: модель קטל сущ. רפ"ס(парикмахер), פּוֹט (повар).	ставиться у другой корневой букве у биньянах пиэль, пуаль та хитпаэль; також ставиться в певних моделях іменників, наприклад, модель קטל מ.. רפ"ס (перукар), פּוֹט (кухар)	
Двузначность	Двозначність	דו-משמעות
Дифтонг	Дифтонг	דו-תנועה
Диахронический	Діахронічний	דיאכרוני
Речь	Мовлення	דיבור
Прямая речь	Пряма мова	דיבור ישיר
Косвенная речь	Непряма мова	דיבור עקיף
Диссимиляция	Дисиміляція	דיסימילציה
Дифференциация	Диференціація	דיפרנציאציה
Дифтонг	Дифтонг	דיפתונג
Грамматика	Грамматика	דקדוק
Грамматический	Грамматичний	דקדוקי
Изъявительное наклонение	Дійсний спосіб	דָּרָךְ הַחַוּוּי
Наклонение глагола	Способ дієслова	דָּרָךְ הַפְעֵל
Повелительное наклонение	Наказовий спосіб	דָּרָךְ הַצְוּי
Сослагательное наклонение	Умовний спосіб	דָּרָךְ הַתְנַאִי
Способ словообразования	Способ словотворення	דָּרָךְ הַצְוּרָה
ה		
Слог	Склад	הִבְרָה
Краткий слог	Короткий склад	הִבְרָה חֲטוּפָה
Ударный слог	Наголошений склад	הִבְרָה מוּטָעֶמֶת
Закрытый слог	Закритий склад	הִבְרָה סְגוּרָה
Открытый слог	Відкритий склад	הִבְרָה פְּתוּחָה
Фонетика	Фонетика	הִבְרוּן
Фонема	Фонема	הִג'וֹן
Звук	Звук	הִגָּה
Глухой звук	Глухий звук	הִגָּה אָטוּם
Звонкий звук	Дзвінкий звук	הִגָּה קוֹלִי
Произносить	Вимовляти	הִגָּה, לְהַגִּית
Произношение	Вимова	הִגִּיה
Удвоение согласной	Подвоєння приголосного	הִדְגָּשָׁה
Ассимиляция	Асиміляція	הִדְמוּת
Частичная ассимиляция	Часткова асиміляція	הִדְמוּת חֲלִיקִית
Полная ассимиляция	Повна асиміляція	הִדְמוּת מְלֵאָה
Настоящее время	Теперішній час	הוֹנָה
Омоним	Омонім	הוֹמוֹנִים
Омонимия	Омонімія	הוֹמוֹנִימִיָּה
Интонация, ударение	Інтонація, наголос	הִטָּעָמָה
Произношение, акцент	Вимова, акцент	הִיגוּי
Вводное предложение	Вставне речення	הִסְגָּר
Состав слова	Будова слова	הִרְכַּב מְלִים
Метафора	Метафора	הִשְׁאֵלָה
Закон изменения гласного звука. При определении ударения огласовки камац	Закон зміни голосного звуку. У визначенні огласовки Кама га доль та цере перетворюються у	הִתְטָפוּת (חֹק הַחֲטוּפָה)

м. х и cere превращаются в подвижное шва, а в согласных, не получающих шва – в один из хатафов (хатаф –сэголь, хатаф – камац, хатаф – патах), например: сторож-сторожа שׁוּמְרִים – שׁוּמְרֵי	рухливе шва, а у приголосних, які не отримали шва – в один з хатафів (хатаф – сеголь, хатаф – камац, хатаф-патах), наприклад, охоронець – охоронці שׁוּמְרֵי – שׁוּמְרֵי Праска – праски מְגַהֵץ – מְגַהֵצִים	
Изменение гласного звука, предшествующего гортанному согласному м. влиянием гортанной среды, например, «является сказанным», «говорится» נֶאָמַר	Зміни голосного звуку, що стоїть перед гортанним приголосним під впливом гортанного середовища, наприклад, „є сказаним”, „говориться” נֶאָמַר	התגונות תנועה
огласовка	огласовка	התנועה
ז		
Мужской род	Чоловічий рід	זָכָר
Настоящее время	Теперішній час	זְמַן הַיּוֹנָה (פְּיּוֹנָה)
Прошедшее время	Минулий час	זְמַן עָבָר
Будущее время	Майбутній час	זְמַן עָתִיד
ח		
Огласовка «о»	Огласовка «о»	חֹלֶם, חוֹלֵם
Огласовка «э»	Огласовка «е»	חֵטֵף סְגוּל
Огласовка «а»	Огласовка «а»	חֵטֵף פְּתַח
Огласовка «а»	Огласовка «а»	חֵטֵף קָמֶץ
Огласовка «и»	Огласовка «і»	חֵירִיק חָסֵר
Огласовка «и»	Огласовка «і»	חֵירִיק מְלֵא
Однородный член	Однорідний член	חֵלֶק כּוֹלֵל
В предложении с выделенным второстепенным членом – второстепенный член, вынесенный во главу предложения с целью м. х рне что-либо; м. х после него ставится тире. Например: Дани – я видел его вчера. דָּנִי – רָאִיתִי אוֹתוֹ אֶתְמוֹל.	У реченні з виділеним другорядним членом – другорядний член, який винесено на початок речення з метою підкреслити щось; після нього ставиться тире. Наприклад: Дани – я бачив його вчора. דָּנִי – רָאִיתִי אוֹתוֹ אֶתְמוֹל.	חֵלֶק יַחֲדָה
Части речи	Частини мови	חֵלְקֵי הַדָּבָר
Части предложения	Частини речення	חֵלְקֵי מִשְׁפָּט
Частица	Частка	חֵלְקִיקָה (מְלִית)
Полусогласный звук	Напівприголосний звук	חֵצִי עֵיצוֹר
Полугласный звук	Напівголосний звук	חֵצִי תְנוּעָה
ט – י		
Тип	Тип	טִיפּוּס
Ударение	Наголос	טַעַם
Единственное число	Однина	יְחִיד
Единица	Одиниця	יְחִידָה
Падеж	Відміна	יְחִסָּה
Винительный падеж	Знахідний відмінок	יְחִסַּת הַפְּעוּל
Родительный падеж	Родовий відмінок	יְחִסַּת הַקְּנָן
Корень слова, основа	Корінь слова, основа	יְסוּד

Прямое (значення)	Пряме (значення)	ישיר
		כ
Правила правописания	Правила правопису	קללי הכתיב, תורת הכתיב
Правила письма без огласовок	Правила письма без огласовок	קללי הכתיב חסר הניקוד
Правила сочетания существительных	Правила сполучення іменників	קללי הסמיכות
Правила пунктуации	Правила пунктуації	קללי הפיסוק
Основные правила огласовки	Основні правила огласовки	קללי יסוד בתורת הניקוד
Местоименный суффикс при глаголе	Займенниковий суфікс при дієслові	כנוי הפועל
Местоимение	Займенник	כנוי השם
Связующее местоимение, например, который רשע	Сполучуваний займенник, наприклад, той що רשע	כנוי זקה
Дополняющее глагол местоимение, соединённое с этим глаголом в одно слово, например, «я увидел тебя» - ראיתיך	Займенник, що доповнює дієслово, поєднане з цим дієсловом в одне слово, наприклад, „я побачив тебе” – ראיתיך	כנוי מושא
Тавтология	Тавтологія	כפילות לשון
Почерк	Почерк	כתב-יד
Клинопись	Клинопис	כתב יתדות
Правописание, орфография	Правопис, орфографія	כתיב
Письмо без огласовок	Письмо без огласовок	כתיב מלא
Каллиграфия	Каліграфія	כתיבה תמה
		ל
Определение	Означення	לואי
Количественное определение	Кількісне означення	לואי כמות
Определение-оппозиция	Означення-опозиція	לואי תמורה
Иностранный	Іноземний	לועזי
Язык	Мова	לשון
Лексический	Лексичний	לשוני
Мужской род	Чоловічий рід	לשון – זכר
Женский род	Жіночий рід	לשון – נקבה
Множественное число	Множина	לשון – רבים
Язык прозы	Мова прози	לשון הפרוזה
Язык поэзии	Мова поезії	לשון השירה
Еврейский м. в период Мишны	Єврейська мова у період Мішны	לשון חז"ל, לשון חכמים
Язык средневековья	Мова середньовіччя	לשון ימי – הבינים
Язык Торы	Мова Тори	לשון מקראית
		מ
Произношение, выражение, акцент	Вимова, висловлювання, акцент	מבטא
Структура, конструкция	Структура, конструкція	מבנה
Выражение	Висловлювання	מבע
Сложный (имеющий м. х одного корня)	Складний (той, що має більш ніж один корінь)	מולקם, מורכב
Аффиксы (приставка, инфикс, суффикс)	Афікси (префікс, інфікс, суфікс)	מוספיות (תחילית, תוכית, סופית)
Морфология	Морфологія	מורפולוגיה
Морфемы	Морфемі	מורפמות
Прямое дополнение к	Прямий додаток до присудка	מושא ישיר

сказуемому		
Косвенное дополнение к сказуемому	Непрямий додаток до присудка	מושא עקיף
Переносное значение	Переносне значення	מושאל
Понятие	Поняття	מושג
Метонимия	Метонімія	מטונימיה
Метафора	Метафора	משפורה
Классификация	Класифікація	מיון
Словарь	Словник	מילון
Слово, служебная часть речи	Слово, службова частина мови	מלה
Разделяющее слово	Слово, що розділяє	מלה חוצצת
Синоним	Синонім	מלה נרדפת
Заемствованное слово	Запозичене слово	מלה שאולה
Связующие слова	Слова, що зв'язують	מלות קישור
Война языков	Війна мов	מלחמת השפות
Новые слова (неологизмы)	Нові слова (неологізми)	מלים חדשות
Иностранные слова	Іноземні слова	מלים לועזיות
Устаревшие слова	Застарілі слова	מלים מישנות
С м. х р на предпоследнем слоге	3 наголосом на передостанньому складі	מלעיל
С м. х р на последнем слоге	3 наголосом на останньому складі	מלרע
Местоимение	Займенник	מלת גוף
Союз	Сполучник	מלת חבור
Предлог	Прийменник	מלת יחס
Местоимение, обозначающее существование или его отрицание, например: הָיָה (был), שָׁרָה (есть), אֵין (нет).	Займенник, що позначає існування або не існування, наприклад: הָיָה (був), שָׁרָה (є), אֵין (немає).	מלת קיום
Междометие	Вигук	מלת קריאה
Вопросительное местоимение	Питальний займенник	מלת שאלה
Отрицательное местоимение	Заперечний займенник	מלת שלילה
Подчинительный союз	Підрядний сполучник	מלת שעבוד
Дробное число	Дробове число	מספר חלקי
Количественное числительное	Кількісний числівник	מספר מונה
Порядковое числительное	Порядковий числівник	מספר סודר
Отвлечённое число	Абстрактне число	מספר סתמי
Дробное число	Дробове число	מספר שבברי
Система глаголов	Система дієслів	מערכת הפועל
Точка в букве ה, превращающая её в согласный звук в конце слова	Точка у літері ה, яка перетворює її у приголосний звук в кінці слова	מפיק
Тире	Тире	מפריד
Инфинитив, неопределённая форма глагола	Інфінітив, неозначена форма дієслова	מקור
Спрягаемый глагол	Дієслово, що відмінюється	מקור נטוי
Дефис	Дефіс	מקף
Кавычки	Лапки	מרכאות
Подчинённый	Підрядний	משועבד
Языковой уровень	Мовний рівень	משלב
Слух, слушание	Слух, слухання	משמע

Значение, смысл	Значення, смисл	משמעות
Смысловой, многозначный	Смисловий, багатозначний	משמעי
Односоставное (одночленное) предложение	Односкладне речення	משפט חסר
Придаточное предложение	Підрядне речення	משפט טפל
Предложение с выделенным второстепенным членом	Речення з виділеним другорядним членом	משפט ייחוד
Предложение с однородными членами	Речення з однорідними членами	משפט כולל
Сложноподчинённое предложение	Складнопідрядне речення	משפט מורכב
Сложносочинённое предложение	Складносурядне речення	משפט מחובר, מאוחד
Придаточное предложение	Підрядне речення	משפט משועבד
Неопределённо-личное предложение	Неозначено-особове речення	משפט סתמי
Главное предложение	Головне речення	משפט עקרי
Предложение, в котором сказуемое выражено глаголом	Речення, в якому присудок виражено дієсловом	משפט פועלי
Именное (безглагольное) предложение	Іменне (бездієслівне) речення	משפט שמני
Форма слова	Форма слова	משקל
ג		
Быть образованным, образовываться	Бути утвореним, утворюватися	נגזר, להגזר
Подлежащее	Підмет	נושא
Определённое подлежащее	Визначений підмет	נושא מפורש
Неопределённо-личное подлежащее	Неозначено-особовий підмет	נושא סתמי
Спрягаемый, склоняемый	Той, що відмінюється за відмінками або відмінами	נטי
Склонение, спряжение	Відмінювання	נטיה
Идиомы	Ідіоми	ניבים
Система графических знаков, обозначающих на письме м. х звуки	Система голосних знаків	ניקוד
Женский род	Жіночий рід	נקבה
Точка	Крапка	נקודה
Двоеточие	Двокрапка	נקודתיים
Синонимия	Синонімія	נרדפות
Сказуемое	Присудок	נשוא
Составное сказуемое	Складний присудок	נשוא מורכב
Глагольное сказуемое	Дієслівний присудок	נשוא פועלי
Именное (безглагольное) сказуемое	Іменний (бездієслівний) присудок	נשוא שמני
Разбор предложения	Розбір речення	נתוח המשפט
ס		
Пассивный	Пасивний	סביל
Огласовка «э»	Огласовка „e”	סגול
Порядок частей предложения	Порядок частин речення	סדר חלקי המשפט
Второй член сопряжённого сочетания	Другий член сполученої конструкції	סומך

Суффикс	Суфікс	סופֿיט
Суффикс, окончание	Суфікс, закінчення	סיוֿמֿת
Стиль	Стиль	סיגנון
Стилистический	Стилістичний	סיגנוני
Восклицательный знак	Знак оклику	סימן קריאה
Вопросительный знак	Знак запитання	סימן שאלה
Знаки препинания	Пунктуаційні знаки	סימני פיסוק
Синонимия	Синонімія	סינונימיה (נרדפות)
Синтаксис	Синтаксис	סינטקס
Синхронный	Синхронний	סינכרוני
Синекдоха	Синекдоха	סינקדוכה
Синтез	Синтез	סינתזה
Синтетический	Синтетичний	סינתטי
Сленг	Сленг	סלנג
Сопряжённое сочетание существительных	Сполучена конструкція іменників	סמיכות
Идиоматическое сочетание существительных	Ідіоматичне сполучення іменників	סמיכות אידיומטית
Семантика	Семантика	סמנטיקה
Литература	Література	ספרות
ע		
Прошедшее время	Минулий час	עבר
Иврит	Іврит	עברית
Библейский иврит	Біблійний іврит	עברית מקראית
Согласный звук	Приголосний звук	עיצור
Глухой согласный звук	Глухий приголосний звук	עיצור אטום
Звонкий согласный звук	Дзвінкий приголосний звук	עיצור קולי
Корневые согласные звуки	Кореневі приголосні звуки	עיצורי שורש
Гортанные согласные звуки	Гортанні приголосні звуки	עיצורים גרוניים
Будущее время	Майбутній час	עתיד
פ		
Полисемия	Полісемія	פוליסמיה
Фонология	Фонологія	פונולוגיה
Фонетика	Фонетика	פונטיקה
Глагол	Дієслово	פועל
Переходный глагол	Перехідне дієслово	פועל יוצא
Пассивный глагол	Пасивне дієслово	פועל סביל
Сленговый глагол	Сленгові дієслово	פועל עגה
Непереходный глагол	Неперехідне дієслово	פועל עומד
Вспомогательный глагол	Допоміжне дієслово	פועל עזר
Глагол с четырёхбуквенным корнем	Дієслово з чотирьохбуквеним корнем	פועל רבעי
Обращение	Звертання	פניה
Придаточное предложение	Підрядне речення	פסוקית
Запятая	Кома	פסיק
Расставляют знаки препинания	Ставити знаки пунктуації	פסקה, לפסקה
Параграф, абзац	Параграф, абзац	פסקה, פסקא
Активный	Активний	פעיל
Фразеология	Фразеологія	פראזאולוגיה
Пословица	Прислів'я	פתגם
Недолгое «а»	Недовге „a”	פתח
«Украденный» патах –	„Викрадений” патах – допоміжна	פתח גנובה

вспомогательная огласовка в словах, оканчивающихся на гортанный согласный либо на хей с мапиком. Например: גבוה (м. х), רוח (ветер), הַצֵּעַ (предложение).	огласовка в словах, які закінчуються на гортанный приголосний або на хей з мапіком. Наприклад: גבוה (високий), רוח (вітер), הַצֵּעַ (пропозиція)	
צ		
Морфема	Морфема	צורה
Основная морфема	Основна морфема	צורה יסוד
Морфемы, м. х рне для определённых форм слов	Морфемы, які властиві певним формам слова	צורה משקל
Смысловое окончание	Смислове закінчення	צורה סופי
Повелительное наклонение	Наказовий спосіб	ציווי
Огласовка «э»	Огласовка „e”	צירי
Оборот речи, словосочетание	Мовленнєвий зворот, словосполучення	צירוף מלים, צירוף לשון
Сопряжённое сочетание существительных	Сполучена конструкція іменників	צירוף סמיכות
Французский язык	Французька мова	צרפתית
ק		
Тире	Тире	קו מפריד
Голос	Голос	קול
Звонкий	Дзвінкий	קולי
Коннотация	Конотація	קונוטציה
Долгое «а», огласовка «а»	Довге „a”, Огласовка „a”	קמץ
Фонетическая близость	Фонетична близькість	קרבה פונטית
Возглас, восклицание	Спонування	קריאה
Связь выбора	Зв’язок вибору	קשר של ברירה
Связь разъяснения	Зв’язок роз’яснення	קשר של הבהרה
Связь добавления	Зв’язок додатку	קשר של הוספת
Связь уступки	Зв’язок уступки	קשר של ויתור
Связь м. х и результата	Зв’язок висновку та результату	קשר של מסקנה ותוצאה
Связь противопоставления	Зв’язок протиставлення	קשר של ניגוד
ר		
Аббревиатура, инициалы	Абревіатура, ініціали	ראשי תבות
Множественное число	Множина	רבים
Корень, состоящий из четырёх согласных	Корінь, що складається з чотирьох приголосних	רבעי
ש		
Заимствование слов	Запозичення слів	שאילת מלים
Заимствование смыслов	Запозичення смислів	שאילת משמעויות
Речевые ошибки	Мовленнєві помилки	שבושי לשון
Знак огласовки ...	Знак огласовка ...	שוא
Знак огласовки, обозначающий отсутствие гласного звука в конце слова	Знак огласовки, що позначає відсутність голосного у кінці слова	שוא נח
Знак огласовки, краткое «э» в начале слова	Знак огласовки, коротке „e” на початку слова	שוא נע
Огласовка «у»	Огласовка „y”	שורוק (תנועה)
Корень	Корінь	שורש
Составление м. х синтаксических структур	Побудова нових синтаксичних структур	שקבו

Методы, способы огласовки	Метודי, ספוסבי וגלסווקי	שיטות ניקוד
Перестановка букв	פּרסטנווקה בּוּכּוּב	שפול אותיות
Троеточие	Трикראפּקה	שלוש נקודות
Местоимение	Займенник	שם גוף
Имя числительное	Числівник	שם המספר
Инфинитив	Інфінітив	שם הפועל
Сложное слово	Складне слово	שם מולקם, מורכב
Синоним (синонимы)	Синонім (סינונימי)	שם נרדף (שמות נרדפים)
Имя существительное	Іменник	שם עצם
Абстрактное существительное	Абстрактний іменник	שם עצם מופשט
Имя собственное	Власне м.'я	שם עצם פרטי
Отглагольное существительное	Віддієслівний іменник	שם פעולה
Прилагательное	Прикметник	שם תואר
ת		
Обстоятельство	Обставина	תאור
Обстоятельство образа действия	Обставина образу дії	תאור אופן
Обстоятельство уступки	Обставина уступки	תאור ויתור
Обстоятельство времени	Обставина часу	תאור זמן
Обстоятельство меры	Обставина מִירי	תאור מידה
Обстоятельство положения	Обставина положення	תאור מצב
Обстоятельство места	Обставина מִסְעָה	תאור מקום
Обстоятельство причины	Обставина סיבה	תאור סיבה
Обстоятельство цели	Обставина מִעֵד	תאור תכלית
Обстоятельство условия	Обставина מוּמִי	תאור תנאי
Определение, прилагательное	Означення, прикметник	תואר
Наречие	Прислівник	תואר הפואל
Инфикс	Інфінітив	תוכית
Наука о грамматике	Наука про граматикו	תורת הדקדוק
Фонология, фонетика	פּוּנולוגיה, פּוּנֵטיקה	תורת ההגה
Лингвистика	לִינגוּוִיסטיקה	תורת הלשון
Семантика	סֵמַנטיקה	תורת המשמעים
Наука об огласовке	Наука про וגלסווקו	תורת הניקוד
Морфология	מורפולוגיה	תורת הצורות
Синтаксис	סינטקסיס	תורת התקביר
Синтаксис	סינטקסיס	תקביר
Синтаксический	סינטקסичניי	תקבירי
Возрождение языка	וּדְרוּדְדֵנְנַה מוּמִי	תחיית השפה
Приставка	פּרֵפִיקס	תחילית
Языковое свойство	מוּמִנַה וּלְטִיבוּת	תכונה לשונית
Оппозиция	וּפּוּזִיצְיָה	תמורה
Условное наклонение	מוּמִנִי ספּוּסִיב	תנאי בטל
Гласный звук	גּוּלוּסניי זְוּק	תנועה
Длинный гласный звук	דוּוּגניי גּוּלוּסניי זְוּק	תנועה גדולה, ארוכה
Краткий гласный звук	קוּרוּטניי גּוּלוּסניי זְוּק	תנועה קטנה
Вспомогательный гласный звук	דוּפּוּמִיזְנִי גּוּלוּסניי זְוּק	תנועת עזר
Вторичный, второстепенный	דּוּרוּגְרוּדְנִי	תנניני
Словообразование	סְלוּוּטוּוּרֵנְנַה	תצורת מלים

Список навчально-методичних комплексів з мови іврит.

1. «Агада шель сафа», М. Коган. – Єрусалим, 1992.
2. „Боу нільмад іврит”, Ч. 2. Р.Фаргай, Г. Ковлінер – Єрусалим, 1993.
3. Газета „Шеар ле-матхіль”, Єрусалим.
4. „Іврит мін хатхала”, Ш. Хайт, С. Ізраелі, Г. Ковлінер. – Єрусалим, „Академон”, 1990.
5. „Іврит мін хатхала хадаша”, Ч.1,2., Ш. Хайт, С. Ізраелі, Г. Ковлінер. – Єрусалим, „Академон”, 2000, 2001.
6. „Іврит мін хатхала хадаша”, касети для слухання для Ч.1., Ш. Хайт, С. Ізраелі, Г. Ковлінер. – Єрусалим, „Академон”, 1990.
7. НМК «НЕТА».
8. „Оврім леіврит”, Ч. 1, 2., І. Аміт, А. Разі. – Єрусалим, 1992.
9. .«Хайссод». – Єрусалим, 1987.

ЗМІСТ

№	Назва розділу	Сторінки
1.	I розділ – «Пояснювальна записка»	2 - 14
2.	II розділ – «Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів і зміст навчального матеріалу» (5-9 класи)	15 – 25
3.	10-й клас	15 – 19
4.	11-й клас	20 - 24
5.	Додаток 1. «Словник лінгвістичних термінів»	25 - 34
6.	Додаток 2. «Список навчально-методичних комплексів з мови іврит (старша школа)»	35
7.	Зміст	36

Авторський колектив:
робоча група з оновлення програми (2017 р.):

Бакуліна Н. В., старший науковий співробітник відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури Інституту педагогіки НАПН України,
кандидат педагогічних наук;

Щербак О. Д., учитель загальноосвітнього навчального закладу спеціалізованої школи «ОРТ»
I-III ступенів № 41, м. Чернівців

Яковлева О. М., учитель навчально-виховного комплексу № 141 «ОРТ» Дніпровського району м.
Києва